

Jaargang 71 • maart 2025

Paulus

Nr. 396

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten

‘Toen we de Khmer
lettertekens leerden,
ging een **nieuwe**
wereld open’

‘Gods Woord
heeft kracht: daar
hopen we op’

Ds. W. Harinck gaf
les aan studenten
theologie in Albanië

Secuur én met haast

Iets secuur én met haast moeten doen, is niet eenvoudig. Of het gaat heel secuur en het kost veel tijd. Of het gaat heel snel, maar daardoor is het minder secuur. En toch passen deze twee woorden bij elkaar als het gaat om bijbelvertaalwerk. Dat heeft haast omdat er zoveel mensen zijn die nog geen toegang hebben tot de Bijbel. Haast omdat het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods is (Rom 10:17). Maar het moet ook secuur, zodat de vertaling zo dicht mogelijk aansluit bij de grondtalen. En hoe ga je om met woorden of uitdrukkingen die niet goed vertaalbaar zijn of niet begrepen worden in een andere cultuur? Gerard Wassink en Peter de Niet vertellen in het hoofdartikel in deze *Paulus* over hun bijdragen aan vertaalprojecten.

De Voorjaarsactie in 2025 heeft ook alles met taal te maken. De echtparen Den Otter en Heres zijn in Cambodja bezig om zich de Khmer taal eigen te maken. Iedereen die zelf ook eens een ‘vreemde’ taal heeft geleerd, zal begrijpen dat dit veel tijd en inspanning kost. Maar ook dat er een wereld voor je opengaat als je nieuwe woorden, aanspreekvormen en verbanden ontdekt. Tegelijkertijd kunnen er tijdens het leren van een taal ook weer nieuwe vragen opkomen. Wat als

standaarduitdrukkingen in een andere taal en cultuur een godsdienstige lading hebben? Gebruik je zo’n uitdrukking dan? Anna deelt vanuit het Midden-Oosten haar worsteling met ons, maar vertelt ook welke mogelijkheden er soms ontstaan om hierdoor over het werk en offer van Jezus Christus te spreken.

‘De Voorjaarsactie in 2025 heeft ook alles met taal te maken.’

En tot slot, als het moment aanbreekt dat deze *Paulus* via de achterdeur uw huis verlaat, denk dan nog even terug aan het artikel over de oud-papierinzameling voor de zending. Alleen al door deze gelezen *Paulus* samen met het andere oud papier in te leveren, draagt u financieel bij aan ZGG. ♦

Kinderkrant

Precies in het midden van deze *Paulus*.

Op de voorpagina een straat in Phnom Penh, de hoofdstad van Cambodja, waar zendingswerkers de Khmer taal leren.

04 IN ZICHT
Gebedswerk

06 ACTUEEL
Nieuws van ZGG

08 VOORJAARSACTIE 2025
Langzaam leren

10 VAN HET ZENDINGSVELD
Bijbelvertaalwerk

16 VAN HET ZENDINGSVELD
Vertaalverzoeken

17 MEDITATIE
De goede Herder in Zijn komst

18 KRINGLOOP (7)
Sociaal en doelgericht

19 KINDERKRANT
Kijk eens hoe mooi!

23 BERICHT UIT NIGERIA
Water voor de NRC

24 VAN HET THUISFRONT
300 miljoen kilo papier

26 ZORG VOOR ZENDINGSWERKERS (4)
Onmisbare betrokkenheid

28 VERSLAG
Relaties, gesprek en ontwikkeling

31 FINANCIEEL
Evangelie en pakketjes

32 FINANCIËN
Inkomsten 2024 hoger dan begroot

35 RELIGIE IN SENEGAL
Koranleraar en aartsbisshop

36 COMMISSIE
THEOLOGISCH ONDERWIJS
Nieuwe ontwikkelingen in theologisch onderwijs

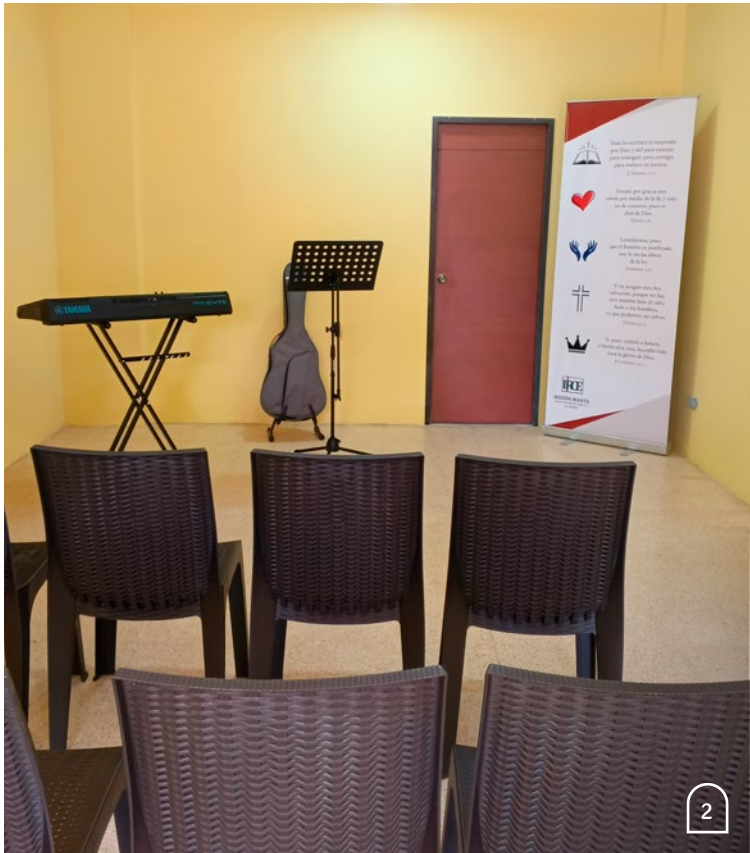
38 PUNTIG
Gewogen woorden

ECUADOR

Gebedswerk

Manta, een voor ons onbekende kuststad. Hoe kun je daar zendingswerk starten? Allereerst door gebed. Ook is het belangrijk om gesprekken te voeren en de stad te verkennen. Na verloop van tijd is er een wijk gekozen en een goede ruimte beschikbaar gekomen.

Hier ziet u de IRCE (1). IRCE is de naam van het kerkverband: Iglesia Reformada Cristiana del Ecuador. Hier houden we samenkomsten. Het hekwerk voor de deuren en ramen is nodig vanwege de veiligheid. Vanbinnen ziet de ruimte er sober uit (2). Een paar stoelen, waarvan we hopen dat ze regelmatig bezet zullen zijn. Het gebouw is te vinden in deze straat (3). De locatie is goed bereikbaar vanuit verschillende delen van de stad. Veel mensen zijn afhankelijk van de bus om ergens te komen. Door deze straat gaan twee buslijnen. Op zaterdag 12 oktober hadden we hier de eerste activiteit (4). Een Casa Abierta, een open huis. Vanuit de post vinden evangelisatieactiviteiten plaats, zoals flyeren in de wijk (5). Een oud-lid van de gemeente in Portoviejo helpt mee. We gaan met mensen in gesprek en nodigen ze uit voor de zondagse ontmoeting. Elke zondagochtend staat de deur van de kerk open en is er een samenkomst (6). Gebed om gezegende bijeenkomsten is een taak voor ons allen. +

Nieuws van ZGG

maart 2025

Jubileum in Nigeria

Op zaterdag 7 december 2024 vierde de Nigeria Reformed Church (NRC) hoe vijftig jaar geleden het Evangelie voor het eerst in het Izi-gebied door evangelist Johan Commelin werd verkondigd. Tijdens het programma kwam steeds naar voren waarmee ds. J. Nwoji, preses van de Generale Synode, de dag begon. Het zijn de wonderen van Gods hand waardoor de kerk ontstond, waarvoor Hij mensen uit Nederland en uit Nigeria wilde gebruiken. Het jubileum werd bijgewoond door diverse gasten uit binnen- en buitenland. Namens het deputaatschap Buitenlandse Kerken was ouderling A.J.C. van Bommel uit Gouda aanwezig. Deputaat ds. J.B. Zippo woonde de viering bij uit naam van ZGG.

Word vrijwilliger op de zendingsdag!

Zonder vrijwilligers geen zendingsdag, dat staat vast. Wie draagt (opnieuw) een steentje bij om de zendingsdag op 21 juni 2025 mogelijk te maken? We zoeken:

- ♦ Helpers bij de opbouw van de zaal in de Evenementenhal (vrijdag 20 juni 2025)
- ♦ Informatievrijwilligers tijdens de zendingsdag (zaterdag 21 juni 2025)
- ♦ Oppassers in de babycrèche en kindercrèche (zaterdag 21 juni 2025, hele of halve dag)

Alle vrijwilligers kunnen zich aanmelden via www.zendingsdag.nl.

Wisselingen redactie *Paulus*

Met ingang van deze *Paulus* is de redactiecommissie veranderd van samenstelling. Leanda van Dam is toegetreden als redactielid, nadat in de loop van 2024 een vacature ontstond. Leanda woont in 's-Gravenzande en werkt als leerkracht in het basisonderwijs. Voorheen was ze betrokken bij het jongerenblad Daniël van de Jeugdbond. Robbert Boot, voorlichter bij ZGG, heeft de functie van eindredacteur opgepakt nu de vorige eindredacteur Frans van Grol niet meer werkzaam is op het zendingsbureau. Daarmee is de redactiecommissie weer op volle sterkte om vijf keer per jaar een lezenswaardige *Paulus* te publiceren.

Postzegels ontvangen uit:

Alphen a/d Rijn, Dordrecht Gouda, Groningen, Kapelle, Middelburg, Nunspeet, Rotterdam-IJsselmonde, Rouveen, Scherpenzeel, Stolwijk, Utrecht, Wageningen, Werkendam en Woerden.

Frituurvet

november-december 2024
4190 kg, € 2.165,-

Barneveldse kinderen in actie voor zending

Herfstvakantie, ds. J. Fraanjeschool, zendingscommissies in Barneveld: het was weer zover! Afgelopen najaar spanden de groepen 8 van de Fraanjeschool zich in voor de verkoopactie ten bate van ZGG, EVGG en Israël. Natuurlijk was het een uitdaging voor de leerlingen om zoveel mogelijk te verkopen. En dat is gelukt: bijna € 12.000,- kan worden afgedragen aan de genoemde organisaties. Uiteindelijk is de verkoopactie gericht op het doel: de verspreiding van Gods Woord in Nederland en daarbuiten. Hartelijk bedankt, jongens en meisjes, voor jullie bijdrage! Ook alle kopers en sponsors zeggen we dank, evenals de PZC in Barneveld die de actie organiseerde.

Verrassing in Teuge

De kinderen van groep 3-8 van de Eben-Haëzerschool in Teuge halen dit schooljaar zendingsgeld op voor het werk van ZGG in Cambodja.

Begin januari kregen ze daar een presentatie over. Dat was een feest van herkenning, want ze zagen hun 'klasgenoten' Amy, Joah, Leah, Job en Thirza Heres weer op de foto's! Familie Heres is in 2023 uitgezonden naar Cambodja. Groep 6 kwam nog met een mooie verrassing: de kinderen hebben spontaan actie gevoerd voor de zending, gewoon in hun eigen omgeving. Dat heeft € 538,75 opgebracht. Wat een prestatie, jongens en meisjes, bedankt!

Komen en gaan

ALBANIË mei-juli 2025 Gerard en Gerda Wassink	ECUADOR juni-augustus 2025 Aline van de Maat
GUINEE juni-juli 2025 Familie Peter de Niet	GUINEE juni-augustus 2025 Hanneke van der Blonk

Agenda

- 10 mei** | **Rhenen Fietstocht**
Twee verschillende routes via Amerongen
- 10 mei** | **Rotterdam-Zuidwijk Zendings- en evangelisatiemarkt**
Gezelligheid en ontmoeting met het oog op Evangelieverkondiging

- 25 mei** | **Zeist Fietstocht**
Heerlijk fietsen op de Utrechtse Heuvelrug!

- 21 juni** | **Gorinchem Zendingsdag**
Zet de datum maar alvast in de agenda

Zendingsdiensten

20 maart 19.30 uur Mijdrecht Ds. J.M.D. de Heer	27 maart 19.30 uur Kampen Ds. J. IJsselstein
9 april 19.30 uur Middelharnis Ds. J.M.D. de Heer	8 mei 19.30 uur Barendrecht Ds. H.J. Agteresch

Kijk voor actuele informatie over bovenstaande en andere activiteiten en bijeenkomsten op www.zgg.nl/activiteiten.

Langzaam leren

Taalstudie in Cambodja
vraagt veel geduld

W

‘Welkom in Cambodja!’

Fijn als iemand dat tegen nieuwe zendingswerkers zegt. Alleen: ze verstaan het niet. Geen woord ervan. Want het Khmer dat in Cambodja gesproken wordt, lijkt in niets op een Europese taal. ‘Het leren van zo’n onbekende taal lijkt een beetje op onze aankomst in Phnom Penh’, zegt Wiegert Heres. ‘Ik dacht: hier ga ik nooit zelf rijden, en zeker niet op een motor. We zijn een jaar verder, en wat denk je? Ik rijd op m’n motor overal naartoe.’

Vlotte start

Wiegert en zijn vrouw Johanna begonnen hun taalstudie aan de Gateway2Khmer (G2K), een Engelstalige school die door zendingswerkers is opgericht. Het programma begint met spreken en luisteren. Wiegert en Johanna bouwden snel een woordenschat op en leerden de klanken van het Khmer alfabet. Na een week of zes konden ze boodschappen doen op de markt, want ze konden begroeten, tellen, informeren naar een prijs en voorspelbare vragen beantwoorden. ‘Waar kom je vandaan?’ ‘Spreek je deze taal?’ ‘Heb je kinderen?’

CAMBODJA

Ze zijn al anderhalf jaar bezig, de echt)paren Heres en Den Otter. Hun kennis van het Khmer neemt toe. Maar kunnen ze er Gods Woord al mee verkondigen? Voor de Voorjaarsactie in 2025 verdiepen we ons in taalstudie in Cambodja.

Die vlotte start is te danken aan het International Phonetic Alphabet (IPA) dat in eerste instantie op de G2K wordt gebruikt. Dit is een klankalfabet: elke klank heeft een eigen klankteken. Daarmee is in alle talen uitspraak en woordenschat aan te leren en op te schrijven. Heel handig, met zo’n ingewikkeld schrift als dat van het Khmer.

Ontwikkeling

Harrie en Jaccolien den Otter begonnen ook eind 2023 hun taalstudie op de G2K. ‘Toen we de Khmer lettertekens begonnen te leren, ging voor ons echt een nieuwe wereld open’, vertelt Jaccolien. ‘Ineens gingen we iets begrijpen van wat er om ons heen op borden en gevels staat geschreven.’ Intussen is ook een ander proces bezig. ‘Er zijn veel woorden waarvoor geen letterlijke vertaling bestaat’, zegt Harrie. ‘Hoe gebruik je die goed? We leerden een woord dat aangeeft dat iets in het verleden is gebeurd, maar niet te lang geleden. Wat is dan ‘niet te lang’? Ga daar maar eens achter komen, want docenten

of andere Cambodjanen kunnen dat ook niet precies aangeven. Je moet er gevoel voor ontwikkelen door het in de praktijk te gebruiken.’

‘Voor Harrie en Wiegert is het duidelijk: ze moeten voorlopig volhouden met hun taalstudie.’

Jaccolien vult aan: ‘Je leert je brein en je leerstijl hier op aanpassen. Eerst wilden we echt alles onthouden. Nu schrijven we zulke woorden gewoon op met wat ongeveer de betekenis is. Later zal het kwartje wel gaan vallen.’

Contact met Cambodjanen

Door contact met Cambodjanen vordert de taalstudie ook. Wiegert en Johanna leren veel van hun hulp in huis en hun tuktuk-chauffeur. Johanna: ‘Ik heb ontdekt dat ik in de aanspreekvorm die ik gebruik, mijn relatie tot de ander moet uitdrukken. Iemand is mijn oudere of jongere broer of zus. En iemand van mijn ouders’ leeftijd is mijn oudere oom of tante.’ ‘De tuktuk-chauffeur noemt zijn vrouw jongere’, zegt Wiegert. ‘En zij noemt hem oudere. Voornamen zijn hier niet zo belangrijk, alhoewel de chauffeur die van ons nu wel iets vaker begint te gebruiken.’ Harrie krijgt naast de G2K ook les van een Cambodjaan die vanuit het boeddhisme christen is geworden. ‘Hij kent beide werelden’, vertelt Harrie, ‘waardoor ik in mijn taallessen leer praten over zowel christendom als boeddhisme.’

Harrie en Jaccolien den Otter en Wiegert Heres poseren voor de taalschool G2K.

Meer over Khmer

Zes thema’s diepen we uit met de Voorjaarsactie dit jaar. Op de volgende data vindt u op onze website informatie over de volgende thema’s:

- 14 maart** IPA
- 21 maart** Begroetingen en aanspreektitels
- 28 maart** Khmer alfabet
- 4 april** Waar komt het Khmer vandaan?
- 11 april** Khmer schrijven
- 17 april** Khmer en de Bijbel

Steun de actie!

Scan de QR-code en draag bij aan taalstudie in Cambodja.

‘Wij weten dat Gods Woord kracht heeft’

Bijbelvertaalwerk duurt lang, maar het heeft voortgang

Twee projecten, één doel: de Bijbel beschikbaar maken in de taal van de mensen. Gerard Wassink en Peter de Niet zijn betrokken bij vertaalwerk in Albanië en Guinee. De omstandigheden in deze landen zijn totaal verschillend. De grote overeenkomst is het besef dat het werk haast heeft.

Het gehoor is door het Woord Gods. Een Bijbel in de eigen taal is dus onmisbaar. Lange tijd was de Bijbel in Albanië een verboden boek. Toen het land in 1991 openging voor zendelingen, is een Zwitser direct gestart met vertalen. Deze vertaling is twee keer herzien. De laatste editie (2009) wordt nu gebruikt door veel protestanten. Gerard Wassink, theologisch toeruster voor ZGG: ‘Het is een middel geweest waardoor de Heilige Geest heeft gewerkt. Mensen kwamen tot bekering door deze Bijbel en de vertaling ligt daarom na aan het hart. Taalkundig en theologisch gezien is er helaas wel wat op aan te merken. De vertaling is gemaakt op basis van een Italiaanse en Engelse vertaling en niet vanuit de grondtalen.’ In 2020 bracht een werkgroep een

nieuwe vertaling uit. Het taalgebruik is mooi, maar doet geen recht aan de grondtekst.

Betrokken
Zo’n vijf jaar geleden is een nieuwe Albanese commissie begonnen met vertaalwerk. Het project heet ‘BiblaPRO’. Gerard kreeg in 2023 de vraag om aan te haken. ZGG gaf akkoord. Met zijn theologische opleiding kan Gerard een waardevolle bijdrage leveren aan de herziening van de vertaalde bijbelboeken van het Nieuwe Testament. Ook is hij betrokken bij de vertaling van het Oude Testament. Gerard: ‘ZGG wil aan het einde van het traject financieel bijdragen aan het drukken van de Bijbels. Eerst zou de vertaling alleen online beschikbaar komen. Nu is toch de bedoeling om deze te laten drukken, mede omdat exemplaren van de laatste editie uit 2009 op beginnen te raken.’ Enkele bijbelboeken zijn al verschenen. Voorgangers gebruiken deze bijvoorbeeld bij hun preekvoorbereiding.

Mogofin
Peter de Niet is begeleider bijbelvertaalwerk en vertaalconsulent. Hij woont met zijn gezin in Senegal. Peter ondersteunt meerdere vertaalteams, ook buiten Guinee. Zijn kennis over vertalen en over West-Afrikaanse talen kan hij daarbij inzetten. Peter: ‘Het is een kunst om een goede relatie te onderhouden met elk vertaalteam en ondertussen opbouwende kritiek te geven op de vertaling.’ ZGG is al zo’n 25 jaar bezig met het vertaalproject voor de Mogofin in Guinee. Peter: ‘Ik begeleid het project sinds 2013. Achter dit vertaalproject zit geen lokale kerk omdat die er nog niet is. Zendingswerkers zijn dus de motor en

lokale moslims zijn de vertalers. Ze hebben al grote delen van de Bijbel vertaald. Nu zijn we vooral aan het controleren en bespreken hoe de vertaling zo goed mogelijk recht doet aan de grondtekst.’ Kunnen moslims de Bijbel vertalen? Peter: ‘In Guinee is bijna iedereen moslim. De vertalers doen hun werk uit liefde voor hun moedertaal. Ze willen het Mogofin op de kaart zetten en op dit moment zijn er nog nauwelijks boeken in deze taal. De vertalers lezen in hun

‘Prachtig, om persoonlijk zo intensief met de Schrift bezig te zijn. Ik leer er veel van.’

werk veel bijbelboeken voor het eerst. We letten op dat ze niet vanuit hun eigen theologische ideeën invulling geven aan teksten. Sommige moslims benadrukken dat ze geen christenen worden door het bijbelvertaalwerk. Wij weten: Gods Woord heeft kracht. Daar hopen we op. De betrokken islamitische Mogofin-leiders staan bekend om hun kennis van taal en hebben religieus gezag onder de Mogofin. Zo krijgt de bijbelvertaling meer sociaal draagvlak.’

Consistent vertalen
Bij de Albanese commissie staat consistentie hoog in het vaandel. Dat betekent: een woord in de grondtaal krijgt in de

vertaling altijd hetzelfde woord als de context vergelijkbaar is. De verschillende Griekse woorden voor huis en woning moeten in principe consistent worden vertaald. Toch gebeurt dit niet altijd. Gerard: ‘In Johannes 14 vers 2 staan twee verschillende grondwoorden, zoals in het Nederlands: *In het huis Mijn Vaders zijn vele woningen*. Het Griekse woord voor ‘huis’ staat ook in 2 Korinthe 5 vers 1 (met dezelfde context), maar daar heeft de Albanese vertaling van 2009 ‘woning’ vertaald. In de BiblaPRO-vertaling is dit verbeterd.’ Peter: ‘Deze tekst in het Mogofin is geworden: *Bij Mijn Vader thuis zijn vele verblijfplaatsen*. Het is lastig; er is een heel groot verschil tussen het Grieks en het Mogofin. Welk woord is geschikt? Het woord voor hut? Een woord voor huis van steen met een dak zou hier ook niet passen. Huis kent nog een betekenis, zoals in 2 Samuël 7 vers 11. Koning David wil een tempel bouwen, maar de Heere laat weten dat Hij een huis voor hem zal maken. Het gaat hier om de geslachtslijn. Het Mogofin heeft deze extra betekenis niet. *Een vast huis van een koninkrijk* is de voorlopige vertaling geworden.’

Ontvangen
Zowel in Guinee als in Albanië is er oog voor hoe mensen de vertaling ontvangen. Peter: ‘Mooi is dat de collega’s op het veld een schakel zijn om het Woord bij de mensen te krijgen. Zodra een bijbelboek de laatste check heeft gehad, sturen we het op. Zendingswerkers in Guinee geven het dan aan de mensen die graag meer willen lezen. Ook zijn uitlegboekjes met plaatjes erin te koop. De arabeske kaders (sierranden, red.) die om de tekst in de bijbeluitgaven staat, ontbreken in deze

boekjes. Zo weten mensen dat het niet om een heilig boek gaat. In deze cultuur is het nodig om verschil te maken tussen de woorden van God en boeken die uitleg erbij geven. Een Bijbel met uitleg of met kanttekeningen, dat kan hier niet.’ Gerard: ‘Vaak wijzen we Albanezen op de online versie van de Bijbel of een bijbel-app. Daarop is de tekst tegelijk te lezen en te beluisteren.’ Peter: ‘Onder de Mogofin is een voorkeur voor mondelinge communicatie. Daarom werken sd-kaartjes goed. Mensen horen de woorden uit de Bijbel op hun telefoon.’

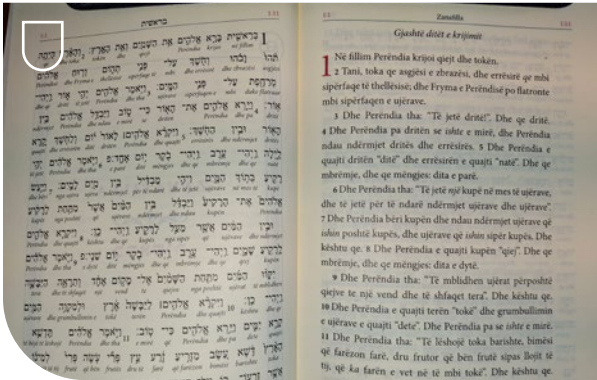
Proces
Vertaalprojecten moeten de Bijbel dichtbij brengen. Controle of de boodschap goed overkomt, is dus belangrijk. Peter: ‘Voor de uitgave van een bijbelboek lezen we het helemaal door met mensen uit het gebied. We discussiëren over de vertaalde woorden. Zijn ze duidelijk voor iedereen? We proberen veel mensen te betrekken in het meedenken: mannen en vrouwen, jong en oud.’ Gerard: ‘Ook in Albanië zijn ontmoetingen nodig tussen vertalers en lezers. Nu is het mogelijk om online vragen te stellen bij een tekst. De projectleiding wil verder delen van de Bijbel bespreken met een groep voorgangers.’ Zowel Gerard als Peter benadrukken dat hun projecten niet klaar zijn als de Bijbel gedrukt is. Gerard: ‘Het is een doorgaand proces. Ook dan kunnen lezers nog wijzigingen voorstellen. De commissie bepaalt of een wijziging in de online versie en zo nodig in de volgende druk wordt overgenomen.’

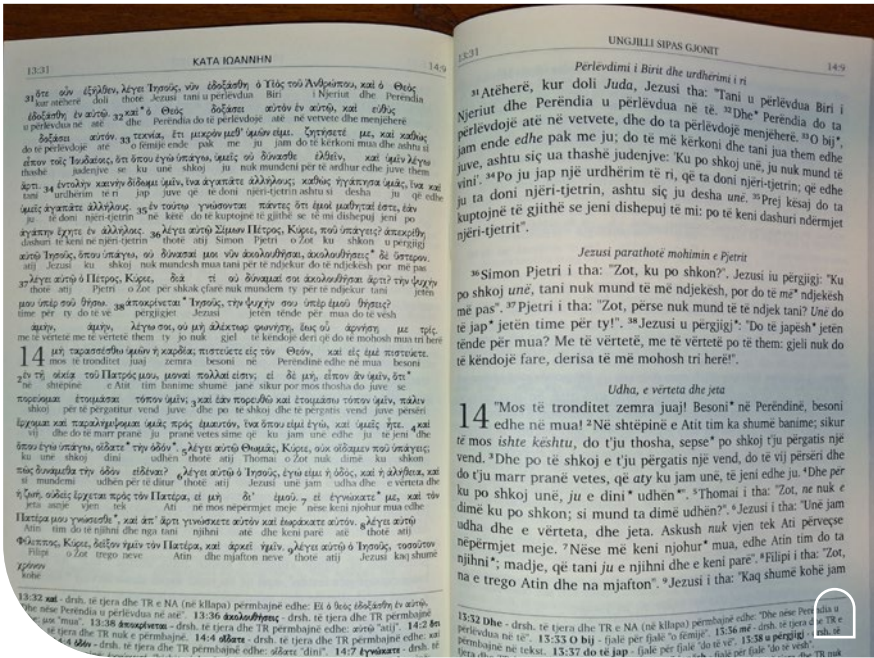
Uitdagingen
Langdurig en intensief noemt Peter het

De Mogofin-bijbelvertaling wordt pas na uitgebreide controle goedgekeurd voor publicatie.

Genesis 1 in het Hebreeuws en Albanees

vertaalkerk. ‘Als blijkt dat mensen echte interesse tonen en meer willen lezen, zou je willen dat het sneller kon.

‘Collega’s op het veld zijn een schakel om het Woord bij de mensen te krijgen.’

Een ander lastig punt is hoe een vertaling klinkt voor moslims. Hoe vertaal je bijvoorbeeld ‘profeten’? De meest letterlijke vertaling is *het spreken van profetische woorden*. Dit klinkt voor de gemiddelde Mogofin-lezer als: voorlezen uit de heilige boeken. De vertaling moet duidelijk maken dat iemand nieuw geopenbaarde

woorden van God spreekt.’ Ook de techniek kan problemen geven. Voor het werken vanuit Senegal is een goede verbinding onmisbaar. De vertalers hebben weinig computerkennis. Gelukkig kan Peter soms op afstand helpen. Gerard noemt andere uitdagingen. Het vertaalkerkteam woont verspreid en ziet elkaar weinig. Gerard: ‘Ik ben aangehaakt toen het project al enkele jaren onderweg was. Er zijn dus al vertaalkerkkeuzes gemaakt, maar steeds zijn er nieuwe vraagstukken, vooral voor het Oude Testament. Ik zie regelmatig begrippen die Albanezen niet kennen, of anders uitleggen dan de bedoeling is. Neem ‘wreken’. Dat hoort een Albanees te doen als zijn eer is geschonden. Maar Gods Woord is niet positief over menselijke wraak.’

Vreugde
Het werk geeft bovenal blijdschap. Gerard: ‘Prachtig, om persoonlijk zo intensief met de Schrift bezig te zijn. Ik leer

Gerard Wassink is betrokken bij de nieuwe bijbelvertaling in het Albanees.

De parallelbijbel Grieks-Albanees
voorziet in een behoefte bij christenen en voorgangers in Albanië.

er veel van. Het geeft ideeën om over te spreken in kerkdiensten. Opmerkelijk dat het bijbelvertaalkerk nu op ons pad is gekomen en dat het financieel mogelijk is. Dit is kennelijk het tijdstip van de Heere geweest. Het is echt tot vreugde om dat mee te maken. En mooi om te zien als Albanezen hierdoor sleutelwoorden beter begrijpen.’ Peter: ‘Wanneer ik iemand zie nadenken over een bijbelverhaal, geeft dit vreugde. Een Mogofin die deelnam aan een vertaalkerkcheck hoorde voor het eerst het verhaal dat Saul geen koning meer zal zijn. Saul bleef dat nog wel tot aan zijn dood. Dit leidde tot een mooi gesprek over Gods geduld met mensen. Saul was een sterke leider, dit spreekt de Mogofin aan. Hij dwaalde toch geleidelijk af van God. In het gesprek erkenden we: zo zijn wij, mensen. Als het aan onze gehoorzaamheid ligt, kan God ons niet aanvaarden. Zulke gesprekken vormen een opstap om te spreken over de Middelaar.’

Wederkomst
Bijbelvertaalkerk houdt verband met de wederkomst. Peter: ‘Het Evangelie moet op bevel van Jezus gepredikt worden aan alle volken. Dan moet het Woord er wel in de eigen taal zijn. Het werk heeft dus haast en tegelijk duurt het lang voordat de vertaling van de hele Bijbel klaar is. Ik zet me met vreugde in om de Bijbel beschikbaar te maken. Eens is dit werk niet meer nodig. Daar zie ik naar uit.’ Gerard: ‘We hopen dat Christus spoedig wederkomt. Tegelijkertijd hopen we dat deze Albanees vertaling spoedig klaar is, niet alleen omdat de editie van 2009 bijna uitverkocht is. Het is dringend nodig dat een zo zuiver mogelijke vertaling in de huizen komt, met de bede dat de Heilige Geest het zegent om harten te raken.’ Peter: ‘Zolang de Heere kracht, gelegenheid en ontmoetingen geeft, gaan we door. Op Zijn tijd zal het klaar zijn en zal Zijn Koninkrijk in volheid komen.’

Peter de Niet begeleidt bijbelvertaalkerk vanuit Senegal.

Zending en bijbelvertaalkerk

Voor ZGG is het vanzelfsprekend dat bijbelvertaalkerk aandacht en steun verdient. Er zijn grote vertaalkerkprojecten uitgevoerd en sommige lopen nog. Denk aan het vertalen van de Bijbel in het Jali, Mek, Una (Papoea), Izi (Nigeria) of het Soso en Mogofin (Guinee). Ook werken we mee aan een vertaling in het Albanees, die fouten in de huidige vertaling corrigeert. ZGG zendt al decennialang vertaalkundigen uit. Naast genoemde vertalingen werk(t)en zij als consultant ook in andere (stam)talen aan vertalingen van de Bijbel. De door ZGG uitgezonden vertaalkundigen vertalen niet in hun eentje de Bijbel. In de praktijk maken lokale mensen de eerste vertaling. Zij kennen hun taal van binnenuit. De vertaalkundige doet de checks op hun vertaling. Vervolgens moet een vertaling goed overkomen bij de doelgroep. Als een gebruikt woord misverstaan geeft bij de bevolking, wordt gezocht naar een wel passende vertaling die de grondtekst goed weergeeft. De Bijbel in een vreemde taal of met woorden die verkeerd begrepen worden, komt hoogstens tot het verstand en geeft verwarring. De Bijbel in de eigen taal komt tot het hart en kan dat ontroeren. De Heilige Geest is nodig om iemand te bekeren en te vernieuwen. De Bijbel is daarvoor hét middel.

ALBANIË

Vertaalverzoeken

Oktober 2024. De rondzendbrief van Willemien van Schothorst verschijnt. ‘Zo...’ schrijft Willemien. ‘Eindelijk is het zover. De tekst voor het bijbels theologisch woordenboek is af, net zoals de tekst van For God’s Glory, een boek over het calvinisme. Twee projecten waar we als vertaalteam erg druk mee geweest zijn.’

Dienstbaar

Het vertaalteam in Albanië is onder leiding van het zendingsteam al langere tijd bezig om boeken uit het Engels en Nederlands te publiceren op de Albanese boekenmarkt. Willemien, zendingswerker vanuit haar woonplaats Tepelenë in Albanië, weet er alles van. ‘Met de input van verschillende mensen en doelgroepen stel ik een publicatieprogramma op. Het moet dienstbaar zijn aan de kerken die vanuit ZGG in Albanië zijn ontstaan, maar ook aan andere kerken’, vertelt ze. ‘Daarnaast zijn deze boeken beschikbaar voor alle Albanese geïnteresseerden.’

Onderwerpen

De titels in het publicatieprogramma kunnen er op verschillende manieren in worden opgenomen. Willemien: ‘Als eerste kunnen Albanese christenen ideeën hebben voor het vertalen van een bepaald boek. Als tweede kan de fase van het zendingswerk vragen om bepaalde boeken. Als er bijvoorbeeld mensen gedoopt willen worden, kan dit

Een deel van de boeken op de landelijke boekenbeurs in Tirana

de vraag opleveren om een boek over de doop in het Albanees te vertalen. Als laatste komen vertaalverzoeken bij onze Bijbelschool vandaan. Al jaren verzorgen wij het lesmateriaal voor de studenten.’

Vertalen en publiceren

Als eenmaal duidelijk is over welk onderwerp een boek gewenst is, zet het team in Albanië vervolgstappen. ‘Als eerste kijken we of er al boeken over het onderwerp beschikbaar zijn bij de weinige christelijke uitgevers die Albanië rijk is’, legt Willemien uit. ‘Als zij geen boeken hebben die aansluiten op onze wensen, kijken we verder in de Engels- of Nederlandstalige markt. Het regelen van de copyrights is een van de eerste stappen. Hierna volgt het vertalen, het redigeren en het taalkundig controleren van de tekst en de opmaak van het boek. Als dit allemaal gedaan is, kan het boek naar de drukker. Daarna is het beschikbaar voor alle mensen die de Albanese taal machtig zijn.’ +

De goede Herder in Zijn komst

In 2025 staan we stil bij ‘Christus is de goede Herder’
+ in de belofte
+ in Zijn komst
+ in Zijn toebrengen
+ in Zijn sterven
+ tot in eeuwigheid

Verloren. Het is een diepingrijpend woord. Verloren was de vloekstad Jericho. Verloren in zonden en schuld was Zacheüs, de schatrijke tollenaar. Verloren zijn ook de vele heidenen die nooit van de Heere hebben gehoord. Vervreemd van God en Zijn Christus. In de duisternis. Dood door de misdaden en de zonden. Net zo verloren bent u, als u als net kerkmens onbekeerd voortleeft naar de Godsontmoeting.

Wat is het woord over de komst van de Herder in Lukas 19 dan een Evangeliewoord! Eén wilde er komen. Hij zette Zijn gezegende voeten neer in de vloekstad Jericho. De Middelaar Gods en der mensen daalde af naar deze onder de vloek liggende wereld. Waarom is Hij gekomen? Om te zoeken. Hij komt in Jericho op zoek naar die ene man, Zacheüs. Hij komt om Zacheüs uit de boom te roepen. Hij komt om het verlorene te zoeken. Dat doet Hij nog steeds als Hij in het gewaad van Zijn Woord bij de blinde heiden komt. Hij komt om die heiden, heel persoonlijk, te zoeken en bij zijn of haar naam te noemen. Het welbehagen des Heeren gaat in de hand van de goede Herder gelukkiglijk voort.

‘Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.’

Lukas 19:10

Het verlorene zoekt Hij op. Ook onder de prediking van het Woord in onze kerken. Dan roept Hij een man of vrouw, een kind of jongere bij zijn of haar naam. Wonder van opzoekende zondaarsliefde! Bent u door deze goede Herder al gevonden?

Hij is gekomen om te zoeken en om zalig te maken. Hij brengt terug in de rechte verhouding met God. Hij trekt vanuit de duisternis en brengt tot Gods wonderbaar licht. Zo was dat bij Zacheüs. Zo is dat onder de heidenen. Zo is dat onder de kerkmensen. Het verlorene wordt nog bij God teruggebracht. Bent u door deze goede Herder al zaliggemaakt? +

Sociaal en doelgericht

N

Midden in het kleine centrum van 's Gravendeel bevindt zich kringloop De Kringloods. Eigenlijk is het geen loods, maar een voormalige boerenschuur, vertelt vrijwilliger Johanen Blok (30). 'In 2021 ontstond bij een aantal dames, waaronder mijn vrouw, het idee om iets te doen voor een goed doel. Het plan werd uitgewerkt: halverwege 2021 werd De Kringloods geopend.'

Zendingsdoel

Vrijwilliger Hans Poot (32), benadrukt dat geld inzamelen voor de zending de hoofdmoot van de kringloop is. 'We geven aan verschillende zendingsorganisaties, waarvan ZGG een belangrijke is. Daarnaast hebben we er bewust voor gekozen om ook wat aan lokale doelen te geven.' De winkel is krap, dus er wordt door de vrijwilligers goed nagedacht over de indeling. En dat heeft resultaat, vertellen de mannen. 'Veel mensen zeggen dat ze het een gestructureerde en opgeruimde kringloop vinden', aldus Poot. In de winkel is plek gemaakt voor een koffiehoeke. Blok vertelt dat er vaak gebruik van wordt gemaakt. 'Vooral door wat eenzamere klanten. Er is in de koffiehoeke dan echt even plaats voor sociaal contact.'

Menselijkheid

Intussen hebben al heel wat mensen De Kringloods ontdekt. 'Vaak keren mensen

Hans Poot (l.) en Johanen Blok (r.) in kringloop De Kringloods

terug, soms zelfs uit Den Haag', zegt Blok. Toch komen de meeste mensen uit 's Gravendeel of een van de omliggende dorpen. Ook uit het naburige asielzoekerscentrum komen veel klanten, vertelt Poot. Op een gedeelte van de balie staan daarom evangelisatiematerialen en Bijbels in verschillende talen. Poot vertelt dat het contact met de klanten soms mooie momenten geeft. 'Een keer kwam een man allemaal spullen inleveren. Ik vroeg er een beetje naar, en toen bleek dat zijn vrouw was overleden en hij daarom spullen wegdeed. Het is dan mooi dat je iemand zijn verhaal kunt laten doen. Dan gaat het niet om de winst, maar staat de menselijkheid voorop.' ♦

Kringloop De Kringloods
Kerkstraat 23
3295 BD 's-Gravendeel
kringloodssgravendeel.nl

Openingstijden
Dinsdag 10.00-14.00 uur
Donderdag 10.00-14.00 uur
Vrijdag 18.00-20.00 uur
Zaterdag 10.00-13.00 uur

De Kinderkrant over:

Kijk eens hoe mooi!

Kun jij dit gedicht afmaken?

*De eerste dag schiep God het licht.
De tweede dag heeft Hij de dampkring ingericht.
De derde dag schiep Hij gras, kruid en bomen.
De vierde dag ...*

Wat kun je genieten van de bloemen, de zee, de fruitbomen of het bos. Wat vind jij het mooiste uit de natuur?

ALBANIË

Schildpad

Geschreven door familie Van Ojen

In Albanië zijn we inmiddels gewend aan mooie planten, fruit uit eigen tuin en een prachtige natuur. Het begint ook te wennen dat de natuur vies wordt, omdat de mensen er hun afval zomaar weggooien. Ook de bergen zijn voor ons heel normaal.

Maar vorig jaar herfst kwam Matthias opeens met een verrassing: ‘Papa, mama, kijk eens wat ik heb!’ In zijn handen hield hij een schildpadje stevig vast, precies zo dat het beestje hem niet kon bijten. Dit kleine schildpadje had een mooi plekje voor zijn winterslaap gevonden onder de grote struik in onze tuin.

Wat is Matthias er die winter druk mee geweest! Elke dag ging hij even kijken bij zijn schildpad. ‘Heeft hij nog bewogen? Zullen we nog wat slablaadjes bij hem leggen? Zit hij nog wel diep genoeg tussen de bladeren verstopt?’

Toen het voorjaar werd, stapte de schildpad weer onder de struik vandaan. Iedere dag zocht Matthias hem op en bracht

hem terug naar zijn oude plekje. Op zijn knietjes keek hij dan vol verbazing naar wat het beestje allemaal deed. Hij genoot van dit kleine schildpadje, dat de Heere heeft gemaakt. Hij zág dit stukje prachtige natuur. Kijk jij goed om je heen in de natuur? Hoe mooi is het!

De rivier die leven geeft

Geschreven door een werker uit het Midden-Oosten

Het land waar ik woon, lijkt net een heel grote zandbank. Overal is zand en stof. Als het hard waait en je loopt buiten, dan hap je stof. Je gaat ervan hoesten of je ogen gaan kriebelen. Maar hoe kunnen er mensen leven in zo’n dor en droog land? Daar kan toch niets groeien?

Dat is waar. Maar als ik in het vliegtuig zit, valt mij altijd iets op: over het land zie ik een grote, groene strook. Hoe kan dat? In die strook loopt een grote

rivier met stromend water. Daardoor gaat het land naast de rivier ‘leven’. Daar wordt van alles geplant. In de rivier leeft vis. Deze vis is voedsel voor de mensen. Het water uit de rivier kan zelfs gedronken worden als het gezuiverd is! Denk jij nu ook aan levend Water? Zonder dat Water, de Heere Jezus, kan niemand leven.

Puzzel

Weet jij welke schaduw bij de vissen hoort? Trek lijnen en gebruik verschillende kleuren.

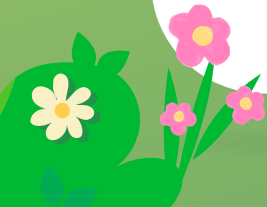
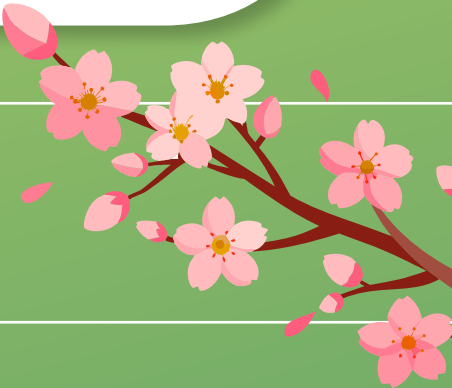
Roze bloesem

Geschreven door een werker uit Oost-Azië

Het is voorjaar. Sunee en haar ouders zijn voor het eerst na de lange winter in de auto gestapt om bij oom en tante op het platteland op bezoek te gaan. In de winter ligt er vaak veel sneeuw op de weg en is het gevaarlijk. Nu is de weg weer schoon, maar op de bergen in de verte ligt nog steeds een witte deken. Halverwege, als ze door een dal rijden, stopt Sunees vader bij een snelstromende beek. ‘Zullen we hier picknicken?’ vraagt hij aan Sunee. ‘Ja!’

Enthousiast springt Sunee de auto uit en rent naar de beek. Naast de beek staan een paar boompjes. ‘Papa, kijk eens! Er zit al een roze bloemetje aan deze boom!’ ‘Ja’, zegt papa, ‘over twee weken zijn de bomen hier vol met roze bloesems.’ Sunee moet denken aan wat de buitenlandse buurvrouw eerder zei: ‘De natuur is zo mooi omdat God die gemaakt heeft.’ Zou die God echt bestaan?

Geschreven door **Dick Korpel**

UIT DE BIJBEL

De schepping zucht

‘En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie het was zeer goed.’ Dit staat in Genesis 1 na de schepping van hemel en aarde, bomen en planten, dieren en de mens. De Heere was dus heel blij met Zijn scheppingswerk.

Lees Romeinen 8 vers 22 eens: ‘Want wij weten dat het ganse schepsel tezamen zucht en tezamen als in barensnood is tot nu toe.’ Misschien vind je het een moeilijke tekst, maar het gaat hier over de schepping. De schepping was eerst goed, maar zucht nu.

Wat is er dan gebeurd met de schepping tussen Genesis 1 en Romeinen 8? Dat kun je lezen in vers 20: ‘Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil die het der ijdelheid onderworpen is.’ Gods prachtige schepping is door onze ongehoorzaamheid in het paradijs, om onze zonden, aan de ijdelheid onderworpen. Wat betekent ‘ijdelheid’? Het betekent ‘iets doen waarvoor het eigenlijk niet bedoeld was’. Gods schepping was bedoeld om de Heere te loven, maar na de zondeval gebruiken de mensen de schepping verkeerd. Soms willen mensen liever rijk worden dan dat ze goed voor de natuur zorgen. Er zijn ook veel oorlogen, waardoor schepselen

sterven. Zo wordt de Heere niet geëerd maar onteerd. Is dat het laatste wat erover te zeggen valt? Gelukkig niet, want vers 22 spreekt over barensnood. Een moeder die zwanger is, kijkt uit naar iets moois. Zij verwacht de geboorte van haar baby. Openbaring 21 spreekt over een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. De Heere belooft dat er een moment aanbreekt dat de misbruikte en uitgeputte schepping wordt vernieuwd. Dan is er geen zonde en opstand meer die de Heere onteert. Verlang jij daarnaar?

Vragen voor jou

- 1
- Hoe zorg jij voor Gods schepping?
- 2
- In Romeinen 8 lezen we twee moeilijke woorden: ijdelheid en barensnood. Leg in je eigen woorden uit wat deze woorden betekenen.

Puzzel

Zoek de ontbrekende woorden op uit de berijmde psalmen 33, 36, 104, 121, 147 en 148. Zet de letters met een nummer in het juiste vakje en ontdek het laatste woord.

						10	
						11	
7							
					4	5	
9							
	8						
	6						
2							
					3		
			1				

Oplossing

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

1.
- Hij doet de grote zwellen.
2.
- Uw recht is als Gods
3.
- U zegent mens en en doet.
4.
- Dan schiet voor ’t vee de teed’re uit.
5.
- De wisseling der wisselende
6.
- De maan bij nacht, de bij dag.
7.
- Hij telt het groot getal der
8.
- Hij hoort de stem der jonge
9.
- Hij geeft de om ’t land te dekken.
10.
- Gij,, grond’looz’ oceaen.

Water voor de NRC

Ik denk veel aan het geestelijke welzijn van mijn volk en bid God om de harten van mijn volk te openen om in de Heere te geloven en gered te worden (Mark. 16:16). Dit is het allerbelangrijkste, naast al de andere zaken (Matth. 6:33). Toch houden die tijdelijke moeilijkheden mij ook veel bezig.

Ziekmakend water

Zo hebben veel gemeenteleden alleen toegang tot vervuild water uit de beken, vijvers, ondiepe putten of zelfs uit de goten of rioleringen. Dit leidt vaak tot een plotselinge uitbraak van door water overgebrachte ziekten, zoals cholera, diarree en dergelijke. In het laatste regenseizoen verloren we vijftien mensenlevens aan cholera. Waarschijnlijk hebben ze elkaar besmet terwijl ze elkaar troostten tijdens een begrafenis.

In 2021 ontmoette ik iemand uit de VS

Ds. J. (Jonathan) Nwoji,
preses van de
Generale Synode
van de NRC

die waterputten kon en wilde boren. Inmiddels hebben zo’n vijftien dorpen een boorgat gekregen. De mensen hebben God ervoor geprezen. Toch maak ik me zorgen dat de cholera opnieuw zal toeslaan op de plaatsen waar nog geen boorgaten zijn. De aanvragen van de onbereikte dorpen en gemeenschappen zijn nog steeds talrijk. Ik verlang ernaar dat elke plaatselijke NRC-kerk een boorput kan hebben voor de gelovigen en de dorpelingen. Broeders en zusters, bid alstublieft mee dat dit mogelijk wordt en hier financiën voor gevonden worden!

Levend water

Als ik preek op de locaties van de voltooide waterputten gebruik ik de voorziening van water van goede kwaliteit als een verbinding. De Samaritaanse vrouw, Jezus bij de bron (Johannes 4) en andere bijbelse verwijzingen komen bij me op, zoals deze woorden van de profeet Jesaja: ‘De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten. Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinën in het midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten’ (Jes.41:17-18).

Amen. ♦

300 miljoen kilo papier

Oud papier levert al jaren geld op voor de zending

Peter Geschiere, 66 jaar, laat wat oude foto's zien, waarop hij als kleine jongen oud papier op een kar stapelt. Nog steeds is hij actief. Ook Jaap Tolhoek, 73 jaar, zet zich al jaren in. Jaap is coördinator en Peter penningmeester oud papier binnen de PZC van Middelburg-Centrum en de RZC Middelburg. Peter is daarnaast lid van de ROPAZ: Regionale Oudpapier Actie Zeeland en Zuid-Hollandse eilanden.

Voddenboer

Jaap weet nog goed hoe in 1962 ds. G. Kuijt als zendingspredikant werd

Peter Geschiere (links) en Jaap Tolhoek (rechts)

‘Onze buurman huurde met wat anderen een VW-busje. Dan frommelden ze mij als kleine jongen nog net tussen plafond en papier om de stapels aan te drukken en er zoveel mogelijk in te krijgen.’ Peter Geschiere draagt al sinds zijn kindertijd bij aan de inkomsten van ZGG door het ophalen van oud papier.

uitgezonden door ZGG. ‘Hij ging samen met andere werkers, en het werk groeide sindsdien. Daar was veel geld voor nodig. Voorheen brachten mensen hun oud papier naar de voddenboer. Enkele Zeeuwen bedachten dat die opbrengst ook naar ZGG zou kunnen.’ Peter: ‘Het ging in die jaren nog alleen om kranten. In het begin nam de lokale oudpapierhandelaar het papier in en kregen we de marktprijs, soms 15 cent en een andere keer maar 2 cent per kilo. Later werden gemeenten verantwoordelijk voor het recyclen van oud papier. In veel Zeeuwse en Flakkeese gemeenten neemt de plaatselijke zendingscommissie een groot deel van het ophalen voor zijn rekening, ten bate van ZGG.’

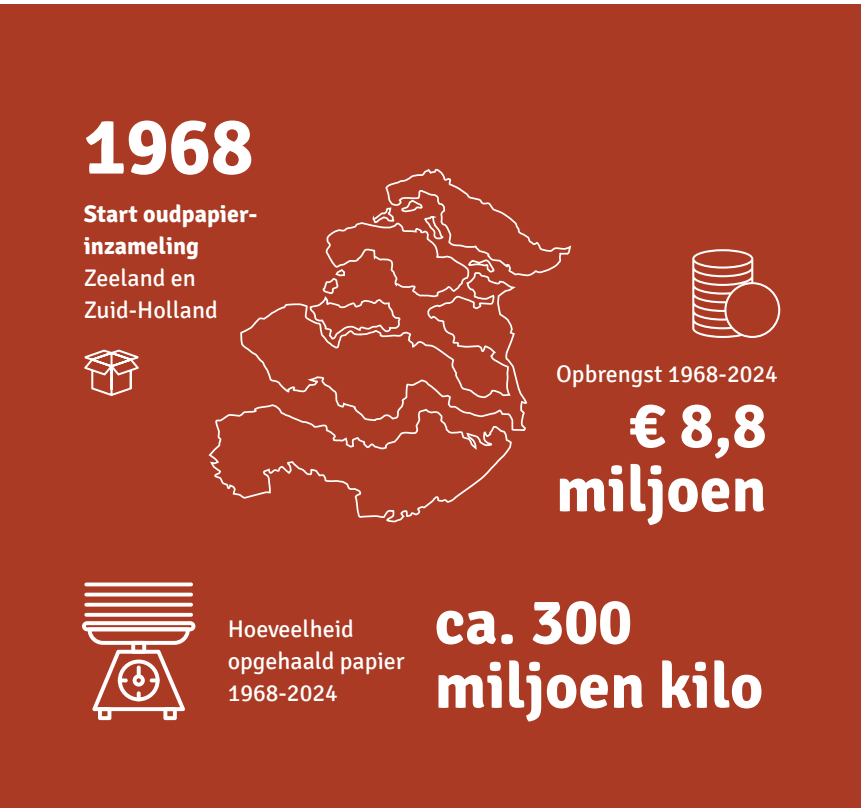
Containers

‘In Middelburg halen we papier gebundeld of in dozen op en verzamelen dat maandelijks op vrijdag in tien zeecontainers die de maandag erna worden opgehaald’, vervolgt Peter. ‘We krijgen hiervoor een bedrag per kilo van de gemeente. De huur van de containers

is fors, maar de papierprijs kan nogal variëren. Voor 2025 hebben we met de gemeente een wat lagere prijs per kilo afgesproken, maar met de afspraak dat de gemeente de kosten voor de containers voor zijn rekening neemt. Dat geeft ons meer zekerheid. Er zijn steeds meer gemeenten waar met afvalcontainers per adres wordt gewerkt. In die gemeenten bemannen de vrijwilligers de vuilniswagen waarin de containers worden gelegeerd en krijgen ze een uurtarief van de gemeente. In alle gemeenten is de plaatselijke zendingscommissie verantwoordelijk voor de coördinatie en het werven van vrijwilligers.’

Stress en plezier

De heren durven niet in te schatten hoeveel vrijwilligers er in de drie classes nodig zijn. Maar dat het er veel zijn, is zeker. Jaap: ‘Iedere maand zijn er alleen al voor Middelburg-Centrum ruim honderd vrijwilligers nodig. Net als vroeger zijn er ook kinderen en jongeren die meehelpen. Het werven van vrijwilligers geeft ons maandelijks stress. Op vrijdagavond zijn er catechisaties en verenigingen en er zijn vrijwilligers nodig voor allerlei andere activiteiten. Gemeenteleden bellen heeft meestal geen effect en een oproep in Gomarus, onze kerkbode, ook niet.’ Hoe lukt het dan wel? Het tweetal kijkt elkaar aan en glimlacht. Peter: ‘Als ik aan de deur sta en de vrouw des huizes doet open, heb ik nog de meeste kans. ‘Kan uw man met een kar rijden?’ ‘Ja natuurlijk.’ ‘Nou, dan wil hij vast wel meehelpen om iets voor de zending te betekenen.’ Je begrijpt, dan kan ze nauwelijks nog ‘nee’ zeggen, en haar man ook niet. Maar als ze eenmaal zijn begonnen, dan blijven de meesten het jarenlang met plezier doen.’ Jaap: ‘Elk jaar krijgen de mensen in onze wijken een folder in de bus. Daarin

vermelden we hoeveel kilo papier en hoeveel geld we hebben opgehaald. En ook de ophaaldatum voor komend jaar staan erin. Daarnaast lichten we het project toe dat we gaan sponsoren. De ROPAZ stemt over twee projecten die ZGG jaarlijks aandraagt. De opbrengst wordt op de Zeeuwse en Flakkeese zendingsdag in november bekend gemaakt en symbolisch overhandigd aan ZGG.’

Bril

In de lange periode dat beide heren bij de oudpapierinzameling betrokken zijn, hebben ze al heel wat meegemaakt. Jaap: ‘Weet je nog dat we een keer een halve zeecontainer hebben leeg gehaald, omdat iemand zijn telefoon kwijt was? Of die man die zijn bril verloren was. Die is helaas nooit gevonden. De telefoon

wel. Ook is wel eens brand gesticht in een container. Grote ongevallen zijn er gelukkig nooit geweest.’ Hoe zien ze de toekomst? Peter: ‘Sinds corona is het aantal bestellingen via webwinkels fors toegenomen, en daarmee het aantal lege dozen. Die hebben veel volume, maar weinig gewicht. Er zijn ook steeds meer adressen met een Ja-Nee sticker, waardoor het aanbod van oud papier afneemt. Mensen lezen steeds minder papieren kranten. Maar ondanks die ontwikkeling is de opbrengst de laatste drie jaar steeds stabiel rond de € 230.000 geweest. Het is mooi om op deze manier het zendingswerk te kunnen steunen.’

Onmisbare betrokkenheid

TFC vormt verbindende schakel tussen zendingswerkers en zendende gemeente

Joanneke Overeem is lid van de thuisfrontcommissie (TFC) van Pieter en Arianne van Ojen, werkzaam in Albanië. ‘Als leden van de TFC hebben we voornamelijk twee taken. Enerzijds onderhouden we contact met Pieter en Arianne en steunen hen. Aan de andere kant is er de taak richting de gemeente, om de leden te informeren en bewust te maken van de taak van een zendende gemeente.’

Belcontact

Regelmatig is er belcontact met de Van Ojens, vertelt Joanneke. ‘Door middel van

Een thuisfrontcommissie is onderdeel van het vangnet voor zendingswerkers. Voorafgaand aan de uitzending is de taak van de TFC vooral praktisch van aard. Als een zendingswerker eenmaal op het zendingsveld is, vormt de TFC een blijvende schakel tussen de werker en de thuisgemeente.

een belcirkel heeft er iedere drie weken iemand van ons telefonisch contact met Pieter en Arianne. We vragen hoe het met hen en met de kinderen gaat en of er specifieke gebedspunten zijn. Ongeveer vijf keer per jaar is er een ontmoeting via Teams met de leden van de TFC en Pieter en Arianne. We krijgen dan een update over hoe het gaat, doen een korte bijbelstudie en bidden met elkaar. Op deze manier steunen we Pieter en Arianne tijdens hun periode op het veld. Als er een verlof aankomt, komen er meer praktische zaken aan de orde, zoals het klaarmaken van het huis en het plannen van een gemeenteavond.’

Verbinding

Naast het belcontact met Pieter en Arianne richt de TFC zich tot de thuisgemeente, vertelt Joanneke: ‘Er is blijvend verbinding nodig tussen de gemeente en de zendingswerkers. Zo nu en dan delen we iets in de kerkbode of in het gemeente-magazine. Het is van onschatbare waarde dat de gemeente bidt voor het zendingswerk. Een zendende gemeente heeft een

taak en het is voor ons de uitdaging om dit ook steeds onder de aandacht te brengen. We willen daar in de toekomst een gemeenteavond over organiseren.’

Maatwerk

Robbert Boot, voorlichter bij ZGG, omschrijft de taak van de TFC als het vormen van een warme deken om de werkers heen. Robbert: ‘Dat vraagt om maatwerk. De deken moet niet te wijd zijn maar de deken moet ook niet knellen. Daarbij blijft de kernvraag: hoe kunnen we de werker(s)

‘Gemeente en TFC-leden moeten écht betrokken blijven, dat is van levensbelang voor het zendingswerk.’

ondersteunen? Die behoefte is bij iedereen anders. Zo is vanuit Zeist naast de familie Van Ojen ook Carolien Geluk uitgezonden, je ziet daar dus twee TFC’s die elk op een eigen wijze functioneren omdat de behoefte van iedere werker verschillend is.’ Binnen de TFC zijn (sommige) leden verantwoordelijk voor een bepaalde taak. TFC-leden van werkers in gesloten gebieden hebben in het bijzonder te letten op veilige communicatie binnen de gemeente. Alle TFC’s proberen ervoor te zorgen dat er regelmatig informatie over de zendingswerker in het kerkblad of via andere kanalen wordt gedeeld met de gemeente. Robbert: ‘Informatie stimuleert het

Enkele TFC-leden van familie Van Ojen op bezoek in Albanië

meeleven en -bidden met de werker. De plaatselijke zendingscommissie (PZC) in de gemeente brengt het zendingsbewustzijn in algemene zin onder de aandacht van de gemeente. Goede afstemming tussen de TFC en de PZC is dus van belang.’

Verantwoordelijkheid

ZGG blijft verantwoordelijk voor de zendingswerkers, vertelt Robbert. ‘Als het niet goed gaat met een zendingswerker, is het de taak van ZGG om daarop in te spelen. De TFC draagt geen verantwoordelijkheid voor het welzijn van de werkers. Zendingswerkers hebben tijdens elk verlof verschillende verlofgesprekken met ZGG. Ook onderhoudt ZGG contact met de TFC’s en organiseren we toerustingsavonden voor TFC-leden.’

Ravijn

Als werkers langere tijd op het veld zijn, kan de betrokkenheid in de gemeente wat

af lijken te nemen. In het begin is alles nieuw, gemeentelieden zijn actief en ze willen veel weten. Robbert: ‘Als de betrokkenheid in een gemeente afneemt, kan het zijn dat een TFC daarvoor bij ons aanklopt om mee te denken.’ Joanneke ziet het als een uitdaging om de betrokkenheid in de gemeente te blijven stimuleren, nu familie Van Ojen al langer in Albanië is. ‘Een belangrijke taak voor ons is dan om het meeleven vanuit de gemeente vast te houden. Het meeleven en het meebidden mag niet stoppen, want het is blijvend nodig. Dat doet me denken aan een beeld wat ik ooit hoorde. Een zendeling die uitgezonden werd, zei: ‘Ik ga de bush in, ik daal af langs het touw naar beneden, het ravijn in. Jullie moeten het touw vasthouden door te bidden. Dat is jullie taak. Daardoor durf ik af te dalen.’ Je doet het werk met elkaar. De gemeente en de TFC-leden moeten écht betrokken blijven, dat is van levensbelang voor het zendingswerk.’ ♦

► Robbert Boot

►► Joanneke Overeem

Relaties, gesprek en ontwikkeling

Visitaties in Cambodja en Ecuador geven richting aan de voortgang van het zendingswerk

CAMBODJA ECUADOR

Zendingsteams en zendingswerk zijn constant in verandering. In 2024 werd dit onderwerp uitgebreid besproken tijdens de visitatiebezoeken in Cambodja en Ecuador. P. Eikelboom, directeur van ZGG, geeft een kort verslag van de inhoud van de besprekingen.

Bezoek uit Nederland

is voor het team in Cambodja een mooie kans om met elkaar op te trekken.

V

isitatiebezoeken kosten tijd en inzet, van zowel het zendingsteam als het visitatieteam. Ontmoetingen, besprekingen en onderwerpen zijn strak gepland, evenals de urenlange reizen tussen de plaatsen. Hoe vreemd het ook klinkt: van het land zien we tijdens een visitatie niet veel.

Veranderingen

De fase van het werk in Cambodja en Ecuador is verschillend, maar beide teams hebben met grote veranderingen te maken. In Cambodja is het team verdubbeld door de komst van twee evangelisten. In Ecuador is één gezin gestart op een nieuwe plek, verbleef het andere om medische redenen in Nederland en gaat het derde repatriëren. Door wisselingen verandert een team. De bekende gezelligheid, conflicten of omgangsstijlen worden anders. Tijdens de visitatiebezoeken in 2024 spraken we daarover. Maar ook het zendingswerk verandert. In Cambodja is begonnen met zendingswerk in een dorp ten noordwesten van Siem

Reap. De taalstudie van de beide echtparen vordert. Zij zullen in de komende periode verhuizen van Phnom Penh naar het noordelijker gelegen Siem Reap. Daarbij komt vanzelf de fase in beeld om te onderzoeken waar zij zich op gaan

‘Als een gemeente zelfstandig wordt, regeert de kerkenraad de gemeente en trekt de evangelist zich terug.’

richten. Omdat dit verloopt via relaties, contacten en uitnodigingen, is het een open zoektocht waarbij wel de richting, maar niet het precieze tijdspad duidelijk is. Zoals altijd komt het aan op afhankelijk zijn van de Heere.

Instituering

In Ecuador is de tweede gemeente geïnstitueerd. Ook is er een eigen predikant en zijn twee broeders bezig met de opleiding voor dit ambt. Als een gemeente zelfstandig wordt, regeert de kerkenraad de gemeente en trekt de evangelist zich terug. Zo ook in Portoviejo. Het zendingswerk in Ecuador bevindt zich dus in verschillende fasen: Nederlandse evangelisten starten in nieuwe plaatsen met evangelisatie, er zijn zendingsgemeenten en geïnstitueerde gemeenten, en binnen afzienbare tijd drie lokale predikanten. In het bovenplaatse-lijke overleg (voorloper van een classis)

wordt steeds meer besproken en besloten in goed overleg tussen lokale broeders en Nederlandse evangelisten en de theologisch toeruster. Een conclusie van deze visitatie is dat de tijd voorbij is om nog te beroepen voor een Nederlandse zendingspredikant.

Culturele invloeden

Elk zendingsveld heeft z'n geschiedenis en cultuur. Zendingswerkers leren visies, gewoonten en opvattingen kennen van de mensen waaronder zij leven. Elk mens is gestempeld door ervaringen en gewoonten binnen de eigen cultuur. In een bespreking in Ecuador met twee lokale predikanten uit verwante gemeenten, maakte een van hen de opmerking dat er weinig presbyteriaanse, reformatorische gemeenten zijn. 'We zijn onbekend.' Een nieuwe bezoeker schrok bijvoorbeeld van het voorlezen van de Twaalf Artikelen. In Ecuador wordt dit uitgelegd als rooms-katholieke invloed. Ook kan de deur dichtgaan als men hoort dat kinderen gedoopt worden: men vreest te belanden in een sekte die naar de Rooms-Katholieke Kerk neigt. Bovendien is er een grote beweging van refobaptisten die de kinderdoop verwerpen. Deze onderwerpen vragen om leiding, waarbij voor de jonge kerk in wording Gods Woord en de belijdenis beslissend zijn.

Relatiebeheer en kerkplanting

Tijdens een visitatie worden regelmatig gesprekken gevoerd met aanverwante kerken en opleidingen. Zo vlogen we in Cambodja naar Sihanoukville, waar de predikant die we uit Siem Reap kennen zijn opleiding volgde. Daarmee tonen we respect richting personen die voor hem belangrijk zijn en verkennen en leggen we ook relaties. Teamleden spelen in deze contacten de hoofdrol, maar soms is het

'In Cambodja is steeds samenwerking nodig. Alles gaat via relaties.'

nodig dat vertegenwoordigers van de kerk die hen uitzond erbij zijn. Deze opleidingen kunnen (later) bij gemeentestichting van belang zijn. In Cambodja is steeds samenwerking nodig. Alles gaat via relaties. Bovendien kunnen alleen Cambodjaanse organisaties een kerk stichten in Cambodja. Het doel van ZGG is langjarige samenwerking. In Ecuador is een officieel bezoek gebracht aan (de opleiding van) predikanten die gemeenten stichten in Quito en in de Sierra, het bergland. Zij hebben een gereformeerde inslag en staan achter de Formulieren van Enigheid. Wellicht kunnen de kleine kerkverbanden die aan de Costa (kuststrook) en in de Sierra van Ecuador ontstaan later spreken over samenwerken of samengaan. Dat is gewenst, omdat het kleine kerken zullen zijn die elkaar hard nodig hebben. +

Waarde van visitatie

Elke twee jaar krijgt een zendingsteam visitatiebezoek. Meestal gaan twee deputaten met de directeur of diens waarnemer daarvoor op reis. Een visitatie heeft verschillende doelen:

- + Onderhouden van de relatie tussen deputaatschap, bureau en uitgezondenen. Het welzijn van het team en de teamleden krijgt veel aandacht in pastorale en werkgesprekken, zowel individueel als met het team.
- + Bespreken van de voortgang van het afgesproken beleid in het zendingswerk.
- + Verkrijgen van informatie voor beleid voor de komende periode.
- + Spreken met lokale mensen, zoals gemeenteleden en andere lokale betrokkenen.
- + Onderhouden van relaties met verantwoordelijke personen, kerken en organisaties.

Een ontmoeting met gemeenteleden in Guayaquil krijgt een sfeervol karakter door stroomuitval.

Evangelie en pakketjes

Zendingswerkers kunnen zich soms weleens boos maken. Terecht?

Je zou er soms boos om worden. Aan het einde van het jaar zien we een toename in het aantal kerkgangers en bezoekers van de wekelijkse bijeenkomsten. De reden? Vlak voor Kerst wordt aan de bezoekers van de bijeenkomsten een klein presentje gegeven. Niet iets oppervlakkigs, maar iets waar de mensen echt wat aan hebben. De vrouwen kregen vorig jaar bijvoorbeeld een warme deken, die van grote waarde is in hun vaak onverwarmde huizen. Daarbij gaven we hun een aandenken aan Kerst in de vorm van een bijbeltekst. Maar: deze gewoonte hebben alle kerken in Albanië. En door deze breed bekende gewoonte komen er vanaf 1 december meer mensen naar de bijeenkomsten in de hoop ook een pakketje te krijgen. Na Nieuwjaar zie je ze vaak niet terug. In het verleden probeerden we dit weleens te vermijden door de pakketjes wat eerder mee te geven, maar in de praktijk lukt dit niet zo. En zeker omdat het nu niet de meest hulpbehoevende mensen zijn die opeens komen, zou je er inderdaad boos om worden. Maar dan denk ik weer aan de anderen, die trouwe leden die altijd komen. Niet om het pakketje, maar uit honger naar het Woord. Waarom zijn zij ooit voor het eerst in de kerk gekomen? Was dat soms ook om er beter van te worden? De Heere gebruikte het tot hun behoud! Ach laat die anderen dan toch maar komen. +

Inkomsten uit de gemeenten	dec. 2024	jan. 2025
Goes	59.708	47.757
Middelburg	106.658	9.386
Tholen	37.222	4.861
Dordrecht	43.050	34.690
Ridderkerk	124.968	5.586
Rotterdam	56.107	4.331
Amsterdam	15.067	90
Gouda	73.262	4.206
Utrecht	52.810	37.911
Barneveld	143.828	7.195
Kampen	45.990	9.711
Rijssen	67.458	1.192
Overige giften	191.513	32.786
	€ 1.017.641	€ 199.703

Landelijke en regionale inkomsten		
Giften bedrijven	231.428	6
Opbrengsten postzegels/munten e.d.	1.406	-
Aalburg	-	2.000
Classis Tholen	12.053	-
Rijssen	5.205	-
Waarde	3.500	-
Tholen	3.382	-
Capelle aan den IJssel	6.969	-
Waardevol, Barneveld	15.000	15.000
Het Goede Doel, Brakel	10.000	-
Goed en Gebruikt, Goes	95.000	-
Noordenweg, Ridderkerk	40.000	-
De Mors, Rijssen	27.830	-
De Oude Molen, Opheusden	9.600	2.700
Ramsjburg, Middelburg	50.000	50.000
Kringloop Werkendam	20.000	-
De Cirkel, Tricht-Geldermalsen	500	500
t Pakhuus, Middelharnis	4.000	-
De Boekenzaal, Zeist	2.250	-
Voorjaarsactie	67	25
Nalatenschappen	-	42.931
	€ 538.191	€ 113.162

Totale inkomsten periode	€ 1.555.832	€ 312.865
--------------------------	-------------	-----------

- Inkomsten oud papier
- Boekwinkel
- Inkomsten kringloopwinkels

Inkomsten 2024 hoger dan begroot

Door de vele vervulde vacatures is iedere euro nodig

Een groot deel van de inkomsten komt bij ZGG in de laatste maanden van het jaar binnen’, vertelt deputaat en penningmeester Van der Heiden. ‘Het is dan altijd best spannend op welk bedrag het totaal uitkomt.’

Zendingsbusjes

Anton, hoofd administratie en personeel bij ZGG: ‘De opbrengst van collecten is opnieuw gestegen en ook de opbrengst uit zendingsbusjes is hoger dan vorig jaar. Daaruit blijkt betrokkenheid vanuit de gemeenten.’ Van der Heiden: ‘Waar men in sommige gemeenten niet meer met een busje langs de deur gaat, zijn er ook gemeenten waar die opbrengst juist stijgt vanwege het gebruik van een QR-code op het busje. Ik vind het iets moois hebben als kinderen met de *Paulus* en een busje langs de deur gaan, waardoor ze al op jonge leeftijd met de zending bezig zijn.’ ‘De laatste jaren zijn veel kringloopwinkels geopend’, zegt Anton. ‘We zien al meerdere jaren een groei in de inkomsten uit deze winkels. Dat is fijn, want ook de uitgaven van 2024 zijn fors gestegen ten opzichte van 2023. Dat komt door

Blij verrast. Dat zijn deputaat A. van der Heiden en Anton Herrebout als ze de voorlopige inkomsten over 2024 zien. ‘Uit alles blijkt de grote betrokkenheid vanuit de gemeenten, daar zijn we dankbaar voor. Ook met het oog op de stijgende kosten, omdat veel vacatures zijn vervuld’, geeft Van der Heiden aan.

meer uitzendingen en hogere kosten. Denk aan loonkosten, maar ook bijvoorbeeld de kosten voor de zendingsdag of vliegtickets.’ De grote nalatenschap die in 2023 is ontvangen wordt ingezet voor de nieuwe zendingsvelden Senegal en Japan. In 2024 zijn de inkomsten uit nalatenschappen iets hoger dan in 2022. ‘Dat zijn inkomsten waarop we niet sturen in de begroting’, geeft Anton aan. ‘Wel proberen we regelmatig onder de aandacht te brengen dat het mogelijk is om ZGG op te nemen in een testament.’

Vervulde vacatures

Van der Heiden: ‘We werken met een meerjarenbegroting van vijf jaar. Daarin zijn de uitgaven vanwege de vervulde vacatures en de zes mensen die nu nog in opleiding zijn opgenomen. Dat het merendeel van de vacatures is ingevuld, is heel mooi. Het brengt ook veel kosten met zich mee. De laatste jaren is de inflatie (dat alles duurder wordt) opgelopen, niet alleen in Nederland maar ook op de zendingsvelden. Daarom zijn we ook zo blij met de

Voorlopig inkomstenoverzicht 2024

Collecten uit gemeenten	
2024	€ 620.414
2023	€ 571.486
2022	€ 475.048

Nalatenschappen	
2024	€ 254.591
2023	€ 1.213.729
2022	€ 223.093

Giften van ondernemers	
2024	€ 413.425
2023	€ 310.175
2022	€ 266.675

Kringloopwinkels	
2024	€ 1.708.633
2023	€ 1.485.157
2022	€ 1.146.535

Oud papier en regionale acties	
2024	€ 303.093
2023	€ 276.349
2022	€ 247.178

Giften	
2024	€ 994.830
2023	€ 1.008.357
2022	€ 866.394

Verbonden organisaties	
2024	€ 354.644
2023	€ 82.971
2022	€ 74.718

2024	€ 6.228.273
2023	€ 6.424.923
2022	€ 4.604.665

Zendingsbusjes	
2024	€ 286.359
2023	€ 196.356
2022	€ 215.646

Acties en markten	
2024	€ 910.744
2023	€ 981.098
2022	€ 768.621

Scholen	
2024	€ 149.369
2023	€ 123.945
2022	€ 143.592

Zendingsdag	
2024	€ 150.519
2023	€ 128.455
2022	€ 114.141

Verkochte producten	
2024	€ 63.423
2023	€ 26.968
2022	€ 50.922

Voorjaarsactie	
2024	€ 18.227
2023	€ 19.877
2022	€ 12.101

inkomsten van 2024, die ongeveer 17% hoger zijn dan wat we hadden begroot.’ Kijkend naar de komende jaren wijst deputaat Van der Heiden er op dat Japan een van de nieuwe zendingsvelden is. ‘Veel onbereikte volken wonen in landen waar de levensstandaard lager is dan in Nederland. Dat beperkt de kosten van een uitzending. Bij Japan is dat niet zo, waardoor de kosten relatief hoog zullen zijn. Als deputaatschap hebben we echt ervaren dat we naast Senegal ook naar Japan werden geleid. Daar is veel armoede in geestelijk opzicht. We hebben ons niet laten leiden door de hoogte van de verwachte kosten. Ons mandaat vanuit de synode is om onbereikten het Evangelie te brengen. Het is echter wel heel mooi als de inkomsten dan laten zien dat er betrokkenheid is, want iedere euro hebben we de komende jaren hard nodig.’

Verantwoordelijkheid

ZGG heeft de verantwoordelijkheid voor meer dan 100 personen. Anton: ‘We begroten voorzichtig en houden ook altijd reserves aan voor onverwachte tegenvallers. Maar in voorgaande jaren hebben we vaak aangegeven dat we liever meer uitgaven hadden gehad. Doordat in eerdere jaren regelmatig vacatures niet konden worden ingevuld zijn reserves gestegen. Deze kunnen we als het nodig

Ouderling A. van der Heiden
penningmeester

is in de komende jaren aanspreken. In de meerjarenbegroting zijn we daarvan uitgegaan, door de uitgaven hoger te begroten dan de inkomsten.’

‘Iedere euro hebben we de komende jaren hard nodig.’

Van der Heiden wijst erop dat jaarlijks een risico-analyse wordt uitgevoerd door het deputaatschap. ‘Op basis daarvan bepalen we wat een verantwoorde omvang van de reserves is. Maar we sturen

Anton Herrebout
hoofd administratie en personeel

op beleid en laten ons niet leiden door giften. Daarom hebben we ook geen afzonderlijke potjes voor allerlei doelen. Dat neemt niet weg dat er soms wel voor bepaalde doelen wordt gegeven of gevraagd. Denk aan de Jeugdbondactie. Die heeft een heel mooie opbrengst voor de bijbelvertaling in Guinee opgeleverd.’ Anton: ‘Het was een mooie samenwerking met de Jeugdbond. Zo hebben we samen materiaal ontwikkeld en is zending door de actie bij heel veel jongeren onder de aandacht gebracht.’

Zendingsdag

Wat nog opvalt zijn de gestegen inkomsten op de zendingsdag. Van der Heiden: ‘We zien een toename van het aantal bezoekers, maar ook een toename van het gemiddelde bedrag dat mensen geven. Dat is ook iets om dankbaar voor te zijn.’ Hij ziet achter de cijfers een mooie ontwikkeling. ‘We merken dat het zendingswerk in ons kerkverband breed wordt gedragen. Regelmatig is de aanleiding dat er vanuit een gemeente een zendingswerker wordt uitgezonden. Dan komt het zendingswerk wat dichterbij. En dat komt dan ook tot uiting in collectes of acties voor het zendingswerk.’

Aantal uitgezonden werkers

2024	2023	2022
35 6 41 totaal	34 1 35 totaal	29 2 31 totaal
Uitgezonden In opleiding		

Koranleraar en aartsbisschop

SENEGAL

In Senegal zijn veertien miljoen, zevenhonderd tweeëntachtig duizend, vierhonderdveertig mensen moslim. Dat werd becijferd in 2018. Dit betreft ongeveer 94% van de bevolking. Verder is 5% van de bevolking christen, voornamelijk rooms-katholiek. Een animistisch volksgeloof hangt 1% van de mensen aan.

Broederschap

De islam is in Senegal anders georganiseerd dan in de Arabische wereld. In Senegal hebben soefi-broederschappen een belangrijke plaats in de maatschappij. De belangrijkste broederschappen zijn: Mourides, Layènes, Qadiriyya en Tidjanes. Het soefisme is een open en gematigde vorm van de islam. De soefi-broederschappen hebben niet alleen op religieus gebied veel invloed, maar zijn ook aanwezig in de economie en de politiek. De koranleraars, de geestelijke leiders, spelen hierin een grote rol. Als er iets geregeld moet worden op politiek, economisch of religieus gebied wordt hen om advies gevraagd.

Christenen

De christenen in Senegal zijn voornamelijk aangesloten bij de Rooms-Katholieke Kerk. Zij spelen een grote rol in onderwijs en de gezondheidszorg, in goede harmonie met de moslims. De Rooms-Katholieke Kerk heeft een aartsbisschop die zetelt in de hoofdstad Dakar. Het land

is opgedeeld in verschillende bisdommen. In 1970 betrof het officiële aantal christenen 10% van de totale bevolking.

Animisme

Weinig Senegalezen noemen zich animist. Animisme is het geloof in geesten en kwade krachten in mensen, dieren of dingen. Om deze geesten gunstig te stemmen worden er offers gebracht en voorvaders vereerd. Toch zijn delen of gebruiken van dit oude volksgeloof op grotere schaal aanwezig in de maatschappij en in de levens van mensen. Aan taxi's hangen bijvoorbeeld stukken paardenstaart en mensen dragen amuletten. Deze attributen moeten geluk brengen. Wat zou het een zegen zijn als vele mensen in Senegal gaan ontdekken: ‘Maar de HEERE God is de Waarheid, Hij is de levende God, en een eeuwig Koning’ (Jer. 10:10a).

Moslims in Senegal op reis naar een feest van een van de broederschappen

Nieuwe ontwikkelingen in theologisch onderwijs

Ds. W. Harinck gaf les op een Bijbelschool in Durrës

Vanuit het zendingsbureau is vooral de missioloog aangesteld om het theologisch onderwijs op de zendingsvelden en van de zusterkerken te volgen. De Commissie Theologisch Onderwijs (CTO), die verder bestaat uit ds. W. Harinck, ds. J.M.D. de Heer en ds. J.B. Zipprow, staat hem daarin met raad en daad bij. Een nieuwe ontwikkeling is dat de commissieleden nu ook zelf bij de toerusting op het veld betrokken zijn. Daardoor had ds. W. Harinck afgelopen zomer het voorrecht om een week les te geven op de Bijbelschool in Durrës, Albanië.

Ds. W. Harinck met Gerard Wassink, Peter Hout en de studenten van de Bijbelschool in Durrës

ALBANIË

Op verschillende velden waar ZGG werkzaam is of was, zijn theologische scholen ontstaan. Het was in 2024 voor het eerst dat een lid van de Commissie Theologisch Onderwijs les gaf op een van deze scholen.

Aanleiding

In 2021 heeft ds. G.W.S. Mulder enkele lesdagen verzorgd in Ecuador, samen met toeruster Dick Korpel. De voorzitter van het zendingsdeputaatschap gaf les over de toepassing van de preek. Ds. Mulder: ‘Toen we kwamen op het thema ‘prediking van Christus’ voelden de studenten het grote belang hiervan, maar ze hadden ook wezenlijke vragen. Ze waren ervan overtuigd dat de prediking van Christus niet oppervlakkig mag gebeuren. Het gaat om de Zoon van God. En het is voor ons van tweeën één: of we mogen Hem door genade kennen, of we liggen buiten Hem verloren. Hoe geef je vanuit de preektekst leiding aan deze geestelijke zaken?’ Al met al zijn deze lessen als verdiepend en nuttig ervaren. Deze goede ervaring was mede aanleiding voor de CTO om zelf lessen te gaan verzorgen.

Bijbelschool

In Albanië hebben de theologisch docenten Gerard Wassink en Ad de Pater hun hoofdtaak op de Bijbelschool. ‘Door als CTO-lid een bijdrage te leveren, kom je

dichter bij de praktijk van het werk en krijg je meer inhoudelijk zicht op het toerustingswerk’, vertelt ds. Harinck. ‘Ook heb je contacten met de studenten en deel je iets van de vreugde en de verantwoordelijkheid van het werk van onze toerusters.’ De opleiding richt zich vooral op jongeren die in de toekomst het evangelisatiewerk en de kerk kunnen dienen. Ook de broeders die door ZGG zijn toegelaten om in de toekomst de gemeenten te dienen, studeren daar.

Verrijkend

Ds. Harinck: ‘In overleg met de docenten heb ik het vak ecclesiologie gegeven, dat is de leer over de kerk. Aan de orde kwamen thema’s als de kerk in relatie tot het verbond, de ambten en de wijze van kerkregering.’ Dat deze onderwerpen leven bij de studenten blijkt wel uit het feit dat de lesdagen regelmatig uitliepen door de gesprekken die ontstonden. ‘Mooi vond ik bijvoorbeeld hoe we in gesprek raakten over de roeping tot het ambt’, zegt ds. Harinck. ‘Wat is inwendig geroepen zijn? Hoe geeft de Heere hier bevestiging van in de praktijk? En hoe werkt de uitwendige roeping van de kerk?’ De gemeentepredikant van Utrecht kijkt met dankbaarheid terug op het bezoek aan Albanië. ‘Het was verrijkend om de lessen te geven. De ervaring van de werkvloer neem je weer mee in het denken van het beleid en de uitvoering van het werk.’ Het is de bedoeling om ook in de toekomst actief bij te dragen aan theologische opleidingen op de zendingsvelden. ‘Daarbij denken we ook aan conferenties die in samenwerking met de zusterkerken worden georganiseerd.’

Uitgave predikkunde

De commissie wil het theologisch onderwijs ook ondersteunen door middel

Studenten theologie in Albanië krijgen onderwijs over de leer van de kerk.

van een nieuwe uitgave over predikkunde. Naast een uitleggend en toerustend gedeelte is er ook een praktisch deel. ‘Elk commissielid levert hiervoor een persoonlijke bijdrage’, vertelt ds. Harinck.

‘De lesdagen liepen regelmatig uit door de gesprekken naar aanleiding van de lessen.’

‘Daarin laten we doorklinken dat het voorbereiden en houden van een preek vaak samen gaat met de ervaring van onze onmogelijkheid. Maar ook hoe de Heere daarin Zijn trouwe hulp geeft.’

Wederkerigheid

De uitgave verschijnt in het Engels, en wordt vervolgens vertaald in het Albanees, Spaans en eventueel andere talen. Daardoor kunnen alle studenten aan de Bijbelscholen in Albanië, Ecuador, Nigeria en op Papoea hier profijt van hebben. Maar de uitgave is ook bedoeld als handreiking voor ambtsdragers, evangelisten en nieuwe zendingswerkers. Ds. Harinck verwacht dat er in de toekomst nog meer uitgaven komen. ‘Bijvoorbeeld over het preken vanuit de Heidelbergse Catechismus of over bijzondere diensten zoals een huwelijksbevestiging. We laten ons graag leiden vanuit de vragen van de velden en de zusterkerken. Wederkerigheid is ook bij dit onderdeel van zendingswerk belangrijk. Bovenal zien we uit naar de zegen van de Heere bij de opdracht van Christus: *lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb*.’ ♦

MIDDEN-OOSTEN

Gewogen woorden

Wanneer je uitgezonden wordt naar een land om daar het Goede Nieuws te vertellen, is een van de eerste stappen het aanleren van de taal. Taal is een belangrijke vorm van communicatie in het zendingswerk. Want, ‘hoe zullen zij in Hem geloven van Welken zij niet gehoord hebben?’

Je merkt al snel hoezeer taal verweven is met cultuur en godsdienst. In het land waar ik woon, spreken de mensen Arabisch en is de meerderheid van de bevolking moslim. Dat hoor je terug in de taal. Als je iemand begroet en vraagt hoe het gaat zegt hij: *Alhamdulillah*: God zij geprezen. Als je iemand vraagt om iets te doen zegt hij: *Insja allah*: Als God het wil. De naam van Allah is zo verweven met het dagelijkse taalgebruik dat het vaak als een stopwoord klinkt, en door velen zonder nadenken gebruikt wordt. Als zendingswerker wil je zo veel als mogelijk is aansluiten bij de cultuur, zowel in kleding, manieren als in taalgebruik. Het aanleren van de gebruikelijke groeten is een eerste vereiste. Maar, de vraag die dan opkomt is: mag een christen deze groeten gebruiken? Want wie eren en erkennen wij dan met deze woorden? Allah of God? Echter, in de Arabische Bijbel is de naam van onze God ook vertaald met Allah. En ook Jezus’ naam komt zowel in de koran als in de Bijbel voor. Dus christenen gebruiken dezelfde woorden. Verwarrend?

Ja, maar het geeft ook mooie aanknopingspunten! ‘Jij spreekt over Allah en ik ook, maar bedoelen we Dezelfde?’ ‘Is *Insja allah* hetzelfde als: zo de Heere wil en wij leven?’

Vaak worden namen en begrippen gezien als symbolen die fungeren als een soort scheiding tussen groepen mensen. Christenen zeggen hier vaak *bi naemat al-lah*: Door Gods genade. Ze bedoelen dan: alleen door het offer van Jezus Christus. De diepe inhoud hiervan is voor een moslim een onmogelijkheid. Maar juist deze onderscheiden manier van praten kan een deur openen om het gesprek met de moslim naaste aan te gaan. ♦

MOOIE SETPRIJS

Cadeautje

Koken en eten, kijken en inbeelden, het kan voor iedereen met deze speciale geschenken.

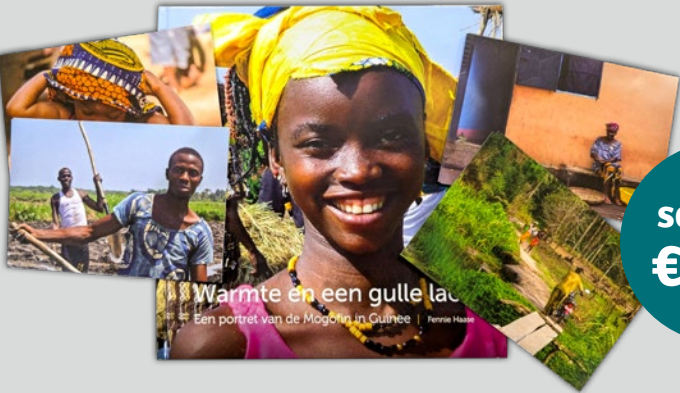
Kookboek ZGG met een olijfhouten spatel uit Albanië

setprijs
€ 15,-

Fotoboek over Guinee met acht bijpassende ansichtkaarten

setprijs
€ 15,-

zgg.nl/webshop

De cadeaupakketten zijn verkrijgbaar tot en met 8 mei 2025.

COLOFON

Paulus is een periodieke uitgave van Zending Gereformeerde Gemeenten

Verspreiding vindt plaats via de zendingscommissies van de plaatselijke gemeenten en beperkt via postverzending.

Oplage: 35.700 exemplaren. Verschijnt vijf keer per jaar. ISSN: 0167-2428.
Kostenindicatie per jaargang € 3,00 en bij postbezorging € 9,00. Voor alle data geldt D.V.
© 2025 Zending Gereformeerde Gemeenten

Redactie

Hoofdredacteur: ds. J.M.D. de Heer
Eindredacteur: Robbert Boot
Redactiesecretaris: Hanneke van Eckeveld
Redactieleden: Leanda van Dam, Jacqueline van den Dool, Eric van Eck, Elbert Lindhout, Marieta Plattèl, Dorenda de Raaf, Marwim Schultz, Evelien Smit
Redacteur Kinderkrant: Marja van der Jagt

Ontwerp en realisatie
BladenMakers, www.bladenmakers.nl

Adres ZGG
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489950
I [www.zgg.nl](mailto:info@zgg.nl) E info@zgg.nl

Gesproken versie
Moeite met lezen? *Paulus* is verkrijgbaar in gesproken vorm bij de CBB.
Informatie en bestellen:
CBB, Postbus 131, 3850 AC Ermelo
T 0341 56 54 77
E klantenservice@cbb.nl

Giften
Bank: NL44 INGB 0000 39 76 07 of
NL63 RABO 0322 4013 13 ten name van Zending Gereformeerde Gemeenten.
Voor betalingen uit het buitenland is de BIC-code: RABONL2U.

ZGG is een ANBI-instelling en valt onder de groepsbeschikking van de Gereformeerde Gemeenten (RSIN: 0026.91.255). Giften zijn dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Meer informatie: www.zgg.nl/anbi.

Testamentaire beschikkingen en periodieke schenkingen
Testamentaire beschikkingen ten behoeve van ZGG dienen als volgt te luiden: Stichting voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten te Woerden, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41172.951.

Meer informatie: www.zgg.nl/nalaten.
Een periodieke schenking kunt u eenvoudig zelf regelen via www.zgg.nl/schenken.

'Als zendingswerker wil je zo veel als mogelijk is aansluiten bij de cultuur, zowel in kleding, manieren als in taalgebruik.'

Mag Anna in het Midden-Oosten de gebruikelijke groet wel uitspreken als daar de naam van Allah in voorkomt?

pagina 38

Paulus

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten